

Activiteitenplan huismus

Plangebied: Meentweg 105 Eemnes

Nijverdal, 22 februari 2023
Projectnummer 22.105

Colofon

Plangebied: Meentweg 105 te Eemnes
Kenmerk: 22.105
Auteur: T.M. Stam – Propedeuse Hoger Beroepsonderwijs
Bos en Natuurbeheer
Collegiale toets: Ing. P. Otte
Datum: 22 februari 2023
Status: Definitief

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen. Otte Groenadvies accepteert derhalve op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Otte Groenadvies uitgevoerde onderzoek neemt.

Otte Groenadvies
Brilsweg 1a
7441 BV Nijverdal
06 51 17 79 46
info@ottegroenadvies.nl
www.ottegroenadvies.nl

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
1.1. Aanleiding	4
1.2. Doel.....	4
1.3. Onderbouwing.....	4
2. Beschrijving plangebied en activiteiten	6
2.1 Huidige situatie	6
2.2. Geplande werkzaamheden.....	7
2.2.1. Omschrijving geplande werkzaamheden.....	7
2.2.3. Werkplanning en realisatieperiode.....	7
3. Resultaten nader onderzoek beschermde soorten	8
3.1 Werkwijze.....	8
3.1.1. Onderzoeksmaterialen	8
3.1.2 Onderzoeksmomenten.....	8
3.2. Volledigheid onderzoek.....	9
3.2.1. Algemeen.....	9
3.2.2. Waarneembaarheid vleermuizen.....	9
3.3. Resultaten nader onderzoek.....	10
3.3.1. Waargenomen soorten	10
3.3.2. Waargenomen verblijfplaatsen.....	10
3.4. Gunstige staat van instandhouding.....	10
4. Overtreding verbodsbepalingen & wettelijk belang	12
4.1. Huismus – Vogelrichtlijn.....	12
4.2 Wettelijke belang Vogelrichtlijn	12
4.2.1. Alternatievenafweging	12
4.3.3. Belangen – Vogelrichtlijn	12
4.3.4. Dwingende reden van groot openbaar belang	13

5. Maatregelen	14
5.1 Tijdelijke- en permanente verblijfplaatsen en verbeteren habitat	14
5.1.1. Huismus.....	14
5.2. Aangepaste werkwijze.....	15
6. Bovenwettelijke maatregelen	16
7. Bibliografie.....	17
Bijlage 1. Ontwerptekening	18
Bijlage 2. Tijdelijke verblijfplaatsen.....	19
Bijlage 3. Permanente verblijfplaatsen	20
Bijlage 4. Huidige beplanting – Foto impressie.....	21

1. Inleiding

1.1. Aanleiding

In de ruimtelijke plannen is in het kader van de uitvoerbaarheid inzicht gewenst in de aanwezigheid van beschermde flora en fauna. Met andere woorden, in het ruimtelijke ordeningstraject dient te worden aangetoond dat met de geplande amovatie werkzaamheden op de bestaande woning staande aan de Meentweg 105 te Eemnes, geen negatieve effecten optreden op beschermde soorten flora en fauna.

Bij het uitgevoerde nader onderzoek zijn er vier nestplaatsen van de huismus (*Passer domesticus*) waargenomen. Daarnaast behoren de aanwezige begroeiing op het perceel tot het functionele leefgebied van deze soort.

Deze diersoort en functie zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming. In het kader van de zorgplicht (artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming) en het voorkomen van overtreding van verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming moeten bij de geplande ingreep voor de gewone dwergvleermuis mitigerende maatregelen worden getroffen. Dat zijn maatregelen die erop gericht zijn negatieve effecten op de gewone dwergvleermuis zoveel mogelijk te voorkomen dan wel te verzachten.

1.2. Doel

De voorliggende rapportage beschrijft de handelingen die moeten worden uitgevoerd om negatieve effecten op beschermde soorten zoveel mogelijk te voorkomen dan wel te verzachten. Het rapport beantwoordt de volgende vragen:

- In welke periode dient de ingreep te worden uitgevoerd om negatieve effecten op de huismus zoveel mogelijk te voorkomen?

- Welke aanpassingen in de werkwijze tijdens de ingreep kunnen negatieve effecten op huismus zoveel mogelijk voorkomen?
- Welke voorwaarden moeten aan de ingreep gesteld worden om de functionaliteit van het leefgebied voor de huismus te behouden?

Uit het nader onderzoek is gebleken dat door de ingreep vier nestplaatsen en het functionele leefgebied van de huismus verloren gaan. Hiervoor is een ontheffing nodig. Een ontheffing verkrijgt men alleen indien aan onderstaande voorwaarden voldaan wordt:

- Geen andere bevredigende oplossing;
- sprake van een in de wet genoemd belang;
- geen verslechtering/ afbreuk aan de staat van instandhouding van soort.

1.3. Onderbouwing

Voorliggend activiteitenplan dient ter onderbouwing van de ontheffingsaanvraag. Details met betrekking tot het uitgevoerde natuuronderzoek staan vermeld in de documenten:

- 1) Quickscan flora en fauna Meentweg 103-105 te Eemnes, Otte Groenadvies B.V., Nr. 22.03, d.d. 25 oktober 2022 (Otte Groenadvies BV., 2022);
- 2) Nader onderzoek vleermuis, huismus en steenmarter Meentweg 103-105 te Eemnes, Otte Groenadvies B.V., Nr. 22.65, d.d. 2 november 2022 (Otte Groenadvies, 2022).
- 3) Asbestinventarisatie Meentweg 105 Eemnes, PJ Milieu bv, Kenmerk 21053302K, d.d. 9 september 2021 (PJ Milieu bv, 2021);
- 4) Foto impressie vocht, Meentweg 105 Eemnes, M. Hazebroek, z.d. (Hazebroek, z.d.);

- 5) Landschappelijke inpassing, Natuurversterking, Meentweg 105 Eemnes, SON buro voor tuin- & landschapsontwerpen, d.d. 7 maart 2022 (SON buro voor tuin- & landschapsontwerpen, 2022);
- 6) Bouwkundig rapport Meentweg 105 Eemnes, Hilhorst bouwkundig adviesburo, 1 december 2022 (Hilhorst bouwkundig adviesbureau, 2022);
- 7) Rapportage tijdelijke voorzieningen, Tijdelijke kasten Meentweg 105 Eemnes, Unitura, 1 februari 2023 (Unitura, 2023).

2. Beschrijving plangebied en activiteiten

2.1 Huidige situatie

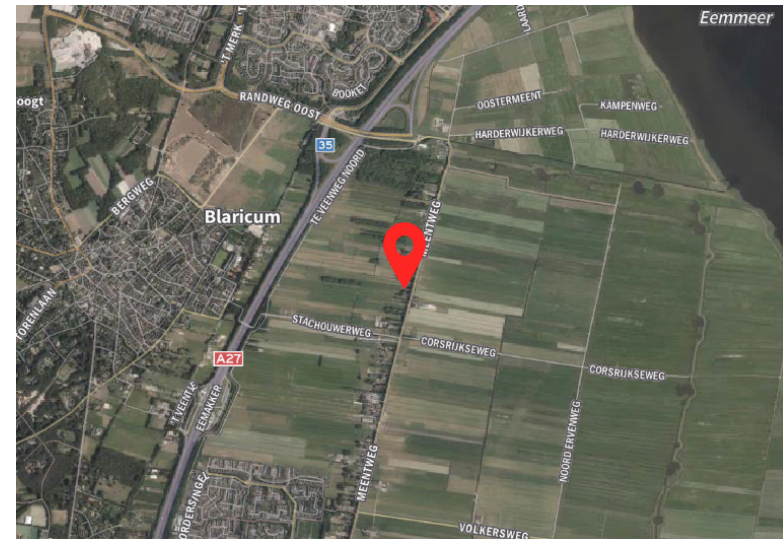
Het plangebied ligt in het buitengebied van Eemnes, in een halfopen slagenlandschap (Gemeente Eemnes, 2012). De historische bebouwing in Eemnes concentreert zich langs de Wakkerendijk/Meentweg als lintbebouwing aan de westzijde van de dijk. Oorspronkelijk werden de ontginningen gebruikt als akkerland. Door ontwatering klonk het ontgonnen veen in waardoor de bodem daalde. Hierdoor werd het natter en niet meer geschikt als akkerland. De voormalige landbouwgronden werden gebruikt als weide en hooiland (Bronspartners, 2005).

De onderzoekslocatie betreft een woning met opstallen zoals veestallen, kapschuren en overige schuren. Rondom de opstallen is het verhard met beton en betonklinkers. Het aanwezige groen bestaat uit een verwilde siertuin en gazon.

Op de planlocatie is een verwilde siertuin aanwezig. In deze siertuin staan algemeen voorkomende soorten als laurier en rhododendron. Ten zuiden, achter kippenschuur nr. 1 (afbeelding 2) is een ondiepe waterafvoersloot aanwezig met resten (stobbe en houtsnippers) van gekapte wilgen. Tussen de bebouwing is slechts een kruidlaag aanwezig met resten als klaver en zuring.

Kenmerken woning

- De woning bestaat uit een spouwmuur waarvan de spouwmuuropeningen zich aan de onderzijde bevinden;
- het dak is voorzien van dakpannen.

Figuur 1 & 2. Planlocatie in de omgeving en woning met verblijfplaatsen: rood

2.2. Geplande werkzaamheden

2.2.1. Omschrijving geplande werkzaamheden

Met de voorgenomen ontwikkelingen worden de woning geamoveerd. Op het perceel wordt een nieuwe woning met bijgebouwen gerealiseerd. Ten behoeve van de reconstructie verdwijnt plaatselijk begroeiing, maar dit blijft beperkt tot de struik- en kruidlaag. Ingrepen die daartoe in het plangebied moeten plaatsvinden bestaan voornamelijk uit:

Werkzaamheden */ **
Amoveren bestaande bebouwing
Realiseren van een duurzame, nieuwe dubbel woning
Herinrichting perceel met daarbij het verbeteren van de natuurlijke balans door verminderen van bebouwing

Tabel 1. Geplande werkzaamheden

**In afwachting van het verloop van de vergunningverleningen procedures, planning wordt globaal weergegeven onder 3.4. Werkzaamheden worden gestart na vergunningverlening.*

***De werkzaamheden zorgen voor een permanente duurzame verandering.*

2.2.3. Werkplanning en realisatieperiode

Planning van het werk is als volgt:

Periode	Aard van het werk
Augustus 2023	Voorbereidingen start sloop
Augustus 2023	Amovatie bestaande bebouwing
Aansluitend	Realiseren nieuwe dubbel woning
Aansluitend	Herinrichten perceel

Tabel 2. Planning van de werkzaamheden

- De start van de werkzaamheden vinden plaats in het 4^e kwartaal, medio 2023. Op basis van de uitgevoerde onderzoeken en het toegankelijk maken van huismussen mag worden aangenomen dat er geen huismussen in de woning aanwezig zijn en de woning geen functie vervult voor deze soort. Mits de onder Hoofdstuk 5 vermelde maatregelen worden toegepast mag worden aangenomen dat de huismussen geen directe nadelen van de ingreep ondervinden en dat de ingreep in een gunstige tijd van het jaar wordt uitgevoerd;
- Naast de aanwezigheid van huismussen dient bij de werkzaamheden van de bebouwing ook rekening gehouden te worden met broedende vogels (die mogelijk in de directe omgeving van het gebouw aanwezig zijn);
- De ontheffing wordt aangevraagd voor 5 jaar, vanaf 1 augustus 2023 tot en met 1 augustus 2028. In het traject wordt de bestemming veranderd van agrarisch naar wonen. Doordat het project afhankelijk is van vergunningen en bestemmingsplanwijzingen bestaat de kans op vertraging, met een doorlooptijd van vijf jaar is er speling ingebouwd.

2.2.4. Nieuwe situatie en (ontwerp)tekening

Met de amovatie van de woning en het herinrichten van het perceel krijgt het perceel een vernieuwde uitstraling. Voor de nieuwe inrichting zijn ontwerptekeningen gemaakt. Op het perceel wordt een nieuwe woningen met bijgebouw gerealiseerd. In Bijlage 1 wordt de nieuwe situatie weergegeven.

3. Resultaten nader onderzoek beschermde soorten

3.1 Werkwijze

Met de ruimtelijke plannen is in het kader van de uitvoerbaarheid inzicht gewenst in de aanwezigheid van beschermde soorten Wet natuurbescherming (hierna Wnb). Met andere woorden, in het ruimtelijke ordeningstraject dient aangetoond te worden dat het plan uitvoerbaar is. In dit kader is een quickscan flora en fauna uitgevoerd voor de amovatie werkzaamheden van de bestaande bebouwing (Otte Groenadvies BV., 2022).

Uit de quickscan is naar voren gekomen dat het plangebied mogelijk fungeert als vaste rust- en/of verblijfplaats voor vleermuizen, huismussen en steenmarters. Indien dat het geval is, heeft de ruimtelijke ingreep mogelijk consequenties voor deze soorten en worden mogelijk verbodsbepalingen uit de Wnb overtreden. Om deze reden is geadviseerd om een nader onderzoek uit te voeren naar de functionaliteit van het plangebied.

3.1.1. Onderzoeksmaterialen

De onderzoeken op huismus en steenmarter zijn visueel uitgevoerd. Tijdens het onderzoek op vleermuizen is gebruik gemaakt van een batdetector, de Elekon Batlogger M of de Annabat Walkabout. Er worden volcontinue hoogwaardige digitale geluidopnamen gemaakt, die alle waarnemingen van vleermuizen, onderzoeksdatum's, gps-coördinaten en weersomstandigheden ten tijde van het onderzoek registreert.

3.1.2 Onderzoeksmomenten

In onderstaande tabellen wordt een overzicht weergegeven van de onderzoeksmomenten en weersomstandigheden. Het huismussenonderzoek is uitgevoerd door T.M. Stam – Otte Groenadvies BV. Het vleermuizenonderzoek is uitgevoerd door M. Gründeman en R. Hamstra-

onderzoeksbureau Teia BV. De aan- of afwezigheid van steenmarter is meegenomen tijdens bovengenoemde onderzoeken. De onderzoekers van Teia BV zijn onderworpen aan een opleidingstraject binnen Teia en hebben een cursus vleermuizenonderzoek gevolgd. Deze cursus wordt verzorgd door de zoogdiervereniging. Alle betrokkenen hebben aantoonbare ervaring op het gebied van het uitvoeren van vleermuizenonderzoeken. De veldbezoeken zijn uitgevoerd onder goede weersomstandigheden en conform protocollen en kennisdocumenten.

Voorjaaronderzoeken vleermuizen

<i>Datum</i>	17 mei 2022	7 juni 2022	30 juni 2022
<i>Onderzoeker(s)</i>	M. Gründeman	M. Gründeman	M. Gründeman
<i>Tijdstip onderzoeken</i>	21.30 uur/ 23.35 uur	21.55 uur/ 01.05 uur	02.15 uur/ 05.25 uur
<i>Zonsopkomst/ondergang</i>	21.34 uur	22.00 uur	05.20 uur
<i>Eerste/Laatste waarneming</i>	22.15 uur Gewone dwergvleermuis	22.30 uur Gewone dwergvleermuis	04.50 uur Laatvlieger
<i>Temperatuur</i>	22°C	14°C	16°C
<i>Windkracht</i>	3 Bf ZO	Bf 2 ZW	1 Bf NO
<i>Weertype</i>	Licht bewolkt	Licht bewolkt	Helder

Tabel 3. Schematische overzicht onderzoeksmomenten (Zonsopgang, z.d.) (KNMI, z.d.)

Najaar onderzoek vleermuizen

Datum	27 augustus 2022	25 september 2022
Onderzoeker(s)	R. Hamstra	R. Hamstra
Tijdstip onderzoeken	23.30 uur/ 01.30 uur	20.31 uur/ 22.31 uur
Zonsondergang	20.38 uur	19.31 uur
Temperatuur	16°C	10°C
Windkracht	2 Bf	1 Bf
Weertype	Helder	Bewolkt

Tabel 4. Schematische overzicht onderzoeksmomenten (Zonsopgang, z.d.) (KNMI, z.d.)

Huismussenonderzoek

Datum	11 april 2022	26 april 2022
Onderzoeker(s)	T.M. Stam	T.M. Stam
Tijdstip onderzoeken	07:45 uur/ 08.45 uur	07.00 uur/ 08.00 uur
Zonopkomst/ondergang	06.45 uur	06.13 uur
Temperatuur	2°C	8°C
Windkracht	Matig 3 Bf NNO	Matig 3 Bf N
Weertype	Helder	Bewolkt

Tabel 5. Schematische overzicht onderzoeksmomenten (Zonsopgang, z.d.) (KNMI, z.d.)

3.2. Volledigheid onderzoek

3.2.1. Algemeen

De nader onderzoeken zijn uitgevoerd volgens richtlijnen en protocollen geldende soortenstandaarden. Het kennisdocument Huismus Versie 1.0 (BIJ12, 2017), Gewone dwergvleermuis 1.0 (BIJ12, 2017), de Ruige dwergvleermuis

Versie 1.0 (BIJ12, 2017) en het vleermuizenprotocol (Netwerk Groene Bureaus, 2020) worden toegepast. Veldinventarisaties worden zorgvuldig uitgevoerd, het blijft echter een moment opname. Het is mogelijk dat soorten en bijbehorende functies niet worden waargenomen. De Wnb vraagt de onderzoeker om alles te doen wat van hem verwacht kan worden, met de bovengenoemde documenten kan hier voldoende aan voldaan worden.

3.2.2. Waarneembaarheid vleermuizen

Het is aannemelijk dat te allen tijde 75% van het plangebied goed te overzien was. De bebouwing is beperkt van omvang, waardoor deze in zeer korte tijd was rond te lopen. Daarnaast kon je makkelijk langs de bebouwing verplaatsen waardoor het gebouw goed te overzien is. Met het uitvoeren van het vleermuizenonderzoek met een persoon wordt voldaan aan de verplichte onderzoeksinspanning.

Figuur 3. Planlocatie (rood), gebouw nr. 2 is geschikt voor vleermuizen. Gebouw nr. 3 is ongeschikt, zie Paragraaf 1.4 van het nader onderzoek.

3.3. Resultaten nader onderzoek

3.3.1. Waargenomen soorten

Tijdens de onderzoeksmomenten zijn er huismussen en vleermuizen waargenomen:

Soort	Bijzonderheden: Verblijfplaatsen, vliegroutes, ect.
Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis en laatvlieger	Foeragerend/overvliegend
Huismus	Verblijfplaats, foerageren, functionele leefomgeving

Tabel 6. Waargenomen soorten

3.3.2. Waargenomen verblijfplaatsen

Tijdens de nader onderzoeken is er waargenomen:

- Vier nestplaatsen van de huismus;
- functionele leefomgeving van de huismus.

Figuur 4. Waargenomen verblijfplaatsen in plangebied (blauw), functionele leefomgeving (groen)

3.4. Gunstige staat van instandhouding

Huismus

Populatietrend

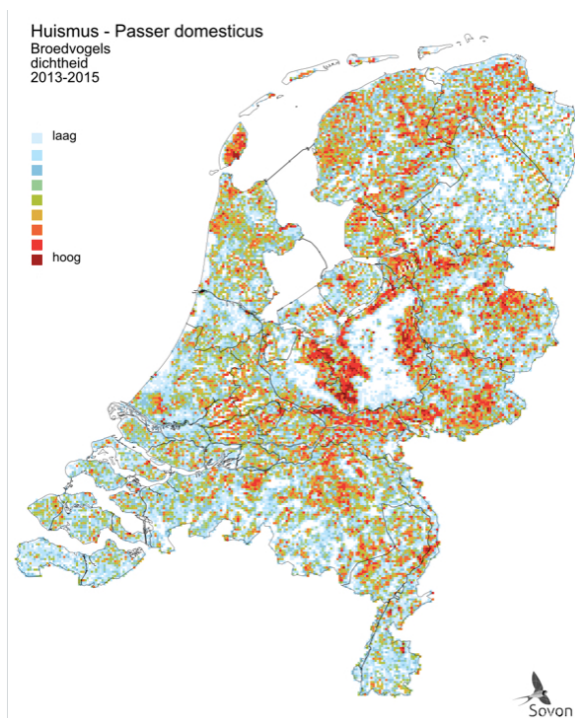
De huismus is een algemene vogelsoort, zowel in Nederland als in Utrecht.

De huismus is in de laatste twintig jaar sterk afgenomen. Dit resulteert in een landelijke afname van 50% van het broedparen. De aantallen zijn op dit moment gestabiliseerd. Een van de oorzaken is een landelijke afname in broedgelegenheid, door renovatie en isolatie van oude woningen. Dit in combinatie met het afgenomen voedselaanbod, minder dekking en toename aan predatie (BIJ12, 2017).

Leefgebied

Huismussen stellen het zeer op prijs wanneer er rommelige menselijk omgeving aanwezig is met struikgewas, schuren, weilanden met vee, voergelegenheden ect. De huismus komt het meest voor in dorpen en oudere buitenwijken. Als er veel hoge bomen staan, verdwijnt de huismus (BIJ12, 2017).

Op de planlocatie is het leefgebied van de huismus aanwezig. Er zijn groenblijvende struiken rondom het perceel, zandplekjes en verblijfplaatsen.

Figuur 5. Verspreiding huismus (Sovon, z.d.)

4. Overtreding verbodsbepalingen & wettelijk belang

4.1. Huismus – Vogelrichtlijn

Aanwezig in het plangebied

- Vier nestplaatsen;
- Essentieel functioneel leefgebied.

Met de ruimtelijke ontwikkeling, de amovatie van de bestaande woning is er sprake van overtreding van de volgende verbodsbepaling, namelijk:

- Artikel 3.1 lid 2: Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen;
- Artikel 3.1 lid 4: Het is verboden vogels opzettelijk te storen.

Ontheffing op de Wet natuurbescherming is nodig om de werkzaamheden uit te kunnen voeren.

4.2 Wettelijke belang Vogelrichtlijn

Conform artikel 3.3 lid 4 van de Wet natuurbescherming kan een ontheffing alleen worden verstrekt wanneer er is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

- Er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- De ingreep valt onder een in de wet genoemd belang;
- De ingreep leidt niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

4.2.1. Alternatievenafweging

Alternatieve werkwijze

Het project is locatie specifiek. Het gaat om amovatie van de bestaande woning. Een alternatieve locatie voor dit project is daarom niet van toepassing.

Alternatieve periode

Tijdelijke compensatie

Gelet op de functies van de verblijfplaatsen, zullen de werkzaamheden in een gunstige tijd van het jaar plaats vinden. De tijdelijke voorzieningen m.b.t. de nestplaatsen voor de huismus zijn op 31 januari 2023 geplaatst en betreft vier geschakelde kasten type HMT2 (Unitura) geplaatst wat resulteert in acht verblijfplaatsen. De kasten zijn geplaatst aan de kapschuur aan de achterzijde van het perceel. In Bijlage 2 worden de locaties weergegeven.

Permanente compensatie

Als permanente compensatie worden er vogelvides type 3E of 3F (Monier) geplaatst met daarin acht openingen voor de huismus. De permanente voorzieningen worden weergegeven in Bijlage 3.

Werkwijze

Het alternatief voor amovatie zou renovatie kunnen zijn. Echter is het gezien de bouwstijl en de staat waar de woning zich in verkeerd niet toereikend, zie begeleidend document 6. Ook zou dit voor beschermde soorten geen betere oplossing bieden omdat zij in dit scenario eveneens de verblijfplaatsen verliezen.

4.3.3. Belangen – Vogelrichtlijn

De Wet natuurbescherming noemt een aantal belangen waar een ingreep onder kan vallen. De boerenwaluw en huismus vallen onder de Vogelrichtlijn. In de Vogelrichtlijn worden de volgende belangen genoemd:

1. In het belang van de volksgezondheid, openbare veiligheid en veiligheid van het luchtverkeer;

2. Ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij en wateren;
3. Ter bescherming van flora en fauna;
4. Voor onderzoek en onderwijskundige doelen;
5. Voor het uitzetten en herinvoeren van soorten en met de voor deze doelen samenhangende teelt of om kleine hoeveelheden van bepaalde vogels onder bepaalde omstandigheden te vangen, te houden of te gebruiken.

4.3.4. Dwingende reden van groot openbaar belang

De hiervoor beschreven ingreep valt onder belang 1 in de Vogelrichtlijn. De onderbouwing is hiervoor als volgt:

In de woning is asbest aanwezig. Het type asbest bestaat uit beglazingskit (2-5% chrysotiel). Het asbesthoudende materiaal is licht beschadigd en licht verweerd, zie begeleidend document 3. Asbest heeft een negatief effect op de gezondheid van mensen. Asbestvezels die in de lucht zweven, kunnen na inademen diep in de longen doordringen. Dat kan - meestal pas na jaren - longkanker of mesotheliom (longvlies- of buikvlieskanker) veroorzaken.

De woning is niet geïsoleerd en er is vocht en schimmel aanwezig, zie onderbouwend document nummer 6. Vocht en schimmel is niet goed voor de gezondheid van mensen. Er bestaat een samenhang tussen de aanwezigheid van vocht en schimmel in gebouwen en een verhoogde prevalentie van respiratoire symptomen bij kinderen en volwassenen zoals astma, en reumatische aandoeningen. Door een goede isolatie in combinatie met het aanbrengen van mechanische ventilatie, wordt het binnenklimaat in de woning beter.

Daarnaast wordt er door het gebrek aan isolatie veel gas verbruikt en is er een hoge CO₂ uitstoot. In het Energieakkoord is afgesproken dat de gebouwde omgeving in 2050 energieneutraal is en heeft Nederland ingestemd met het Klimaatakkoord van Parijs met als doel CO₂ reduceren. Het terugdringen van de

CO₂-uitstoot is essentieel voor het beperken van klimaatverandering en dient daarmee een groot maatschappelijk belang, onder meer op het vlak van veiligheid, natuurbescherming, welzijn en welvaart. Het verminderen van fossiele emissies leidt bovendien tot een verbeterde luchtkwaliteit en heeft daarmee een positief effect op de volksgezondheid.

5. Maatregelen

5.1 Tijdelijke- en permanente verblijfplaatsen en verbeteren habitat

Negatieve effecten op de huismus kunnen ontstaan doordat bij de ingreep dieren worden verstoord en vaste rust- en verblijfplaatsen verloren gaat. Deze effecten vormen een overtreding van de Wet natuurbescherming.

In dit hoofdstuk staat aangegeven welke maatregelen genomen dienen te worden om schade aan de huismus zoveel mogelijk te voorkomen dan wel te beperken. Hierbij wordt Kennisdocument Huismus (BIJ12, 2022) gevolgd. Werken conform de eisen uit dit document geeft een grote mate van zekerheid dat de mitigerende maatregelen van voldoende kwaliteit zijn om overtreding van de Wet natuurbescherming zoveel mogelijk te voorkomen.

5.1.1. Huismus

Tijdelijke verblijfplaatsen

- Om de periode ten tijde van de werkzaamheden te overbruggen zijn in de directe omgeving van het plangebied vier nestkasten type HMT2 (Unitura) geplaatst die geschikt zijn als verblijfplaats voor huismussen. Elke nestkast beschikt over twee verblijfplaatsen wat resulteert in acht tijdelijke verblijfplaatsen, zie Bijlage 2 en begeleidend document 7;
- De werkzaamheden vinden plaats onder begeleiding van een inzake deskundige;
- De kasten zijn op een afstand van maximaal 200 meter van de oorspronkelijke nestplaats en buiten de invloedsfeer van de werkzaamheden geplaatst;
- De kasten zijn op een geschikte wijze aangebracht, niet te heet in de middagszon (noorden, oosten of onder een dakgoot is geschikt), niet te koud, veilig tegen predatoren en met de juiste afmetingen (minimaal 15 x 8 cm);

- De kasten zijn opgehangen op 31 januari 2023 zodat de huismussen voldoende tijd hebben om de nieuw aangeboden huismussentillen te ontdekken voorafgaande aan het seizoen (minimaal drie maanden voor start werkzaamheden).

Permanente verblijfplaatsen

In de te realiseren woning worden Vogelvides van Monier geplaatst, type 3E of 3F. De vogelvides zijn ontwikkeld in samenwerking met de Vogelbescherming. De Vogelvide biedt de huismus een veilige nestgelegenheid onder de eerste rij dakpannen, ter hoogte van de dakvoet. De Vogelvide wordt over de gehele dak breedte (noordzijde) aangebracht en er worden acht openingen gecreëerd, zie begeleidend document 8. In Bijlage 3 worden de permanente verblijfplaatsen weergegeven.

Verbeteren habitat huismus

De huidige begroeiing (Bijlage 4) op de planlocatie zal tijdens de werkzaamheden ten alle tijden beschikbaar zijn voor de huismus. Met het bouwrijp maken van het plangebied zal er een verlies zijn aan het foerageergebied, hierom moet gecompenseerd worden. Deze compensatie moet gerealiseerd worden voor het eerstvolgende broedseizoen (voor 15 maart 2023), deze maatregelen zijn:

- Tijdens de werkzaamheden blijft de aanwezige beplanting ongeroerd;
- Het plaatsen van drie plantenbakken met heesters worden ten noorden, oosten en zuiden binnen 5 a 10 meter van de tijdelijke compensatie geplaatst. De afmeting van de plantenbakken dienen 0,5m x 2m te zijn. De heester zijn minimaal 1 meter hoog met een dichtheid/bedekking van 75%.
- Het om de dag strooien van strooivoer voor mussen, ter ondersteuning van de andere maatregelen.

In de permanente situatie dient ten minste evenveel oppervlakte en kwaliteit aan functioneel leefgebied voor de huismus terug te komen als in de huidige situatie aanwezig is. Om na realisatie van de nieuwe inrichting de habitat aan de

huismussen te kunnen bieden en daarmee de essentiële leefomgeving is er een inpassingsplan opgesteld, zie begeleidend document 5. Hierin wordt rekening gehouden met de habitat van de huismus:

- De groenstructuren moeten bodem bedekkend zijn en dus voldoende dekking voor de huismus bieden. Er moet worden voldaan aan de behoeften als schuilen, rusten en foerageren;
- Er worden groenblijvende struiken geplant die zorgen voor dekking. De dekking bestaat uit stekelige struiken, groenblijvende struiken, klimplanten, coniferen en klimop. Geschikte soorten zijn liguster, meidoorn, haagbeuk, vuurdoorn, bramen of rozen. Een mix van deze soorten is optimaal;
- Binnen 5 á 10 meter van de huidige verblijfplaatsen moeten voedselplekken en beschutting aanwezig zijn. Voor de voedselvoorziening kunnen er bijvoorbeeld bessenstruiken geplaatst. Voor de functionele leefomgeving dient er continue voedsel te vinden zijn;
- Voor de functionele leefomgeving is inheems groen belangrijk, deze bomen zijn een voedselbron van eiwit. Kleine zacht insecten, larven en rupsen zijn goed voedsel voor de jongen;
- Er moeten droge, zandige plekken aanwezig te zijn voor het nemen van een zandbad, plekken waar steentjes of grit gevonden kan worden en er moeten watervoorzieningen aanwezig zijn om te drinken en in te baden.

Het verwijderen van de essentiële vegetatie kan worden verwijderd na het verkrijgen van de ontheffing, daarbij moeten de volgende maatregelen worden genomen

- Het huidige groen, de plantenbakken en de ingezaaide vlakken mag pas verwijderd worden als de nieuwe beplanting twee á drie meter hoog zijn;
- Er wordt gewerkt buiten de kwetsbare broedperiode van de huismus, deze loopt van 15 maart tot 30 augustus;

- Er wordt gewerkt buiten aanhoudende perioden van vorst, er moet minimaal vijf aaneengesloten dagen met een dag- en nachttemperatuur onder het vriespunt aanwezig zijn.

5.2. Aangepaste werkwijze

De werkzaamheden staan gepland na vergunningverlening. Om uit te sluiten dat bij de werkzaamheden dieren worden verstoord dienen eventueel aanwezige huismussen worden buiten gesloten.

Voorafgaand aan de werkzaamheden worden de verblijfplaatsen ontmoedigd, maatregelen hiervoor kunnen zijn:

- Het afsluiten van de dakgoten en invliegopeningen middels roosters;
- Het verwijderen van de eerste drie rijen dakpannen;
- Het afsluiten van de slaapplekken kan vanaf 09.00 uur, rond dit tijdstip zijn de vogels het meest actief;
- Het ongeschikt maken van de huismus nesten dient verricht worden buiten het broedseizoen van de huismus die loopt van 1 maart tot en met 31 augustus, en buiten koude periode (gedefinieerd als de hele winterperiode van 1 december tot en met 28 februari). Indien sprake is van later broedsels dient ook de maand september te worden ontzien.
- Alle werkzaamheden die een negatief effect kunnen hebben op de huismus moeten aantoonbaar worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van huismussen.

6. Bovenwettelijke maatregelen

In voorgaande hoofdstukken is beschreven op welke manier overtreding van de Wet natuurbescherming zo goed mogelijk te voorkomen is. Daarnaast kunnen bij uitvoering van de werkzaamheden bovenwettelijke maatregelen uitgevoerd worden die gunstig zijn voor kwetsbare soorten zoals gierzwaluw en huismus, tevens wordt er rekening gehouden met de egel dat deze na de nieuwe inrichting zich kan vestigen op de planlocatie. Dit kan bijdragen aan de staat van instandhouding en biodiversiteit van deze soorten waardoor de kans afneemt dat bij ingrepen elders deze in het geding komt.

Voor de beplanting kunnen inheemse soorten als zomereik, meidoorn en sleedoorn worden gebruikt. Deze soorten trekken veel verschillende insecten aan die op hun beurt veel vogels en vleermuizen aantrekken. Beplanting kan het beste in aaneengesloten singels worden aangeplant omdat daarmee routes ontstaan voor soorten als egel, eekhoorn en vleermuizen. Een afwisseling van open en dichte beplantingsstructuren biedt kansen voor onder andere broedvogels als de heggenmus.

7. Bibliografie

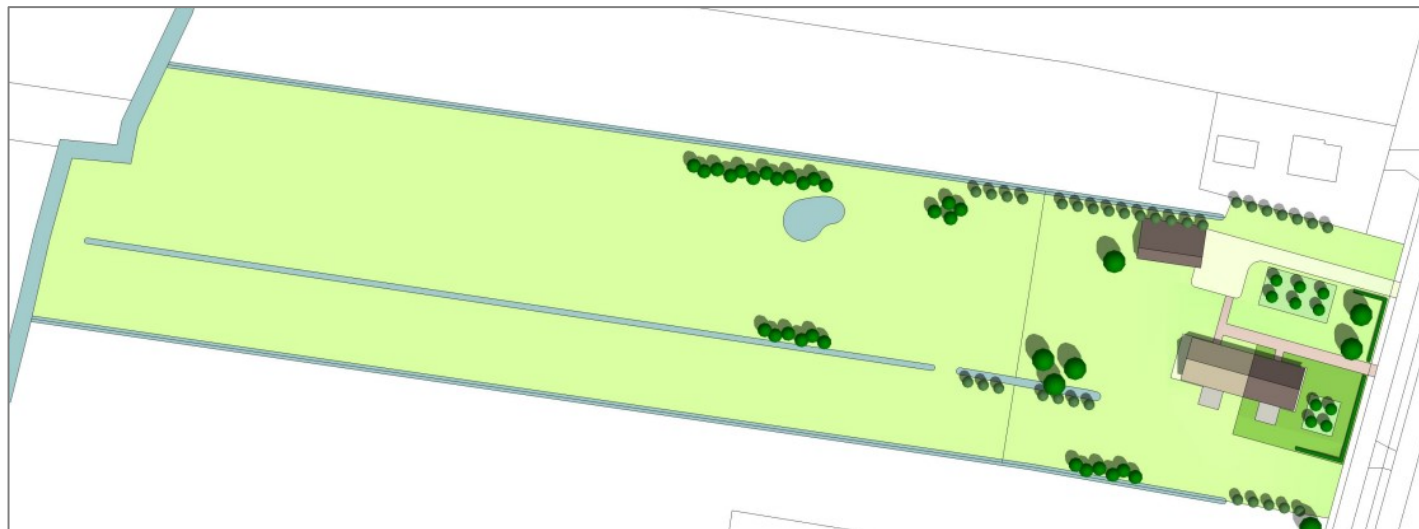
- BIJ12. (2017, Juli). *Kennisdocument gewone dwergvleermuis*. Opgeroepen op november 9, 2022, van <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-004-Kennisdocument-Gewone-dwergvleermuis-1.0.pdf>
- BIJ12. (2017, Juli). *Kennisdocument Huismus*. Opgeroepen op november 2022, van <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-009-Kennisdocument-Huisumus-1.0.pdf>
- BIJ12. (2017, juli). *Kennisdocument Ruige dwergvleermuis Versie 1.0*. Opgeroepen op november 2022, van <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-018-Kennisdocument-Ruige-dwergvleermuis-1.0.pdf>
- BIJ12. (2022, juni). *Kennisdocument Huismus Versie 2.0*. Opgeroepen op 23 november 2022, van <https://www.bij12.nl/wp-content/uploads/2022/06/Kennisdocument-Huisumus-Versie-2.0-juni-2022.pdf>
- Bronspartners. (2005, november). *Landschapsontwikkelingsplan Eemland*. Opgeroepen op 23 november 2022, van <http://docplayer.nl/14102239-Landschap-landschapsontwikkelingsplan-eemland-2005-rivier-en-uiteerwaardenlandschap-van-de-eem-open-agrarische-slagenlandschap-van-de-eempolders.html>
- Gemeente Eemnes. (2012, april 23). *Bestemmingsplan Landelijk Gebied 2011*. Opgeroepen op 23 november 2022, van https://www.planviewer.nl/imro/files/NL.IMRO.0317.Landelijkgeb2011-0202/t_NL.IMRO.0317.Landelijkgeb2011-0202_index.pdf
- Hazebroek, M. (z.d.). Foto impressie vocht.
- Hilhorst bouwkundig adviesbureau. (2022). *Bouwkundig rapport Meentweg 105 Eemnes*.
- KNMI. (z.d.). *Koninklijk Nederlands Metreologisch Instituut*. Opgeroepen op november 2022, van <https://www.knmi.nl/nederland-nu/weer/verwachtingen>
- Monier. (z.d.). *Vogelvrije en Vogelpannen - De vogelvriendelijke broedplaats onder uw dak*.
- Netwerk Groene Bureaus. (2020, Oktober 28). *Vleermuizenprotocol 2021*. Opgeroepen op november 19, 2022, van <https://www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/werken-aan-kwaliteit/vleermuisprotocol>
- Otte Groenadvies. (2022). *Nader onderzoek vleermuis, huismus en steenmarter Meentweg 103-105 te Eemnes*. Nijverdal.
- Otte Groenadvies BV. (2022). *Quicksan flora en fauna Meentweg 103-105 te Eemnes*. Nijverdal.
- PJ Milieu bv. (2021, september 9). Asbestinventarisatie.
- SON buro voor tuin- & landschapsontwerpen. (2022). *Landschappelijke inpassing - Natuurversterking - Meentweg 103a-105 te Eemnes*. Putten.
- Sovon. (z.d.). *Huisumus*. Opgeroepen op november 2022, van <https://stats.sovon.nl/stats/soort/15910>
- Unitura. (2023). *Rapportage tijdelijke voorzieningen - Tijdelijke kasten Meentweg 105 Eemnes*. Rijssen.
- Unitura. (z.d.). *Huismuskast HMT2*. Opgeroepen op 21 februari 2023, van <https://unitura.nl/product/hmt2-tijdelijke-huismuskast/>
- Zonsopgang. (z.d.). *Zonsopgang/Zonsondergang*. Opgeroepen op november 2022, van <https://www.zonsopgangzonsondergang.nl/hoe-laet-donker/>

Bijlage 1. Ontwerptekening

Figuur 7. Projectvoornemen, volledig perceel.

Figuur 6. Projectvoornemen ingezoomd

Bijlage 2. Tijdelijke verblijfplaatsen

Tijdelijke verblijfplaatsen

Als tijdelijk alternatief voor de vier aanwezige nestplaatsen zijn er aan de kapschuur vier nestkasten geplaatst. Deze kasten zijn geschakeld waardoor het in totaal ruimte biedt voor acht nestplaatsen

HMT2 Huismussenkast (Unitura, z.d.)

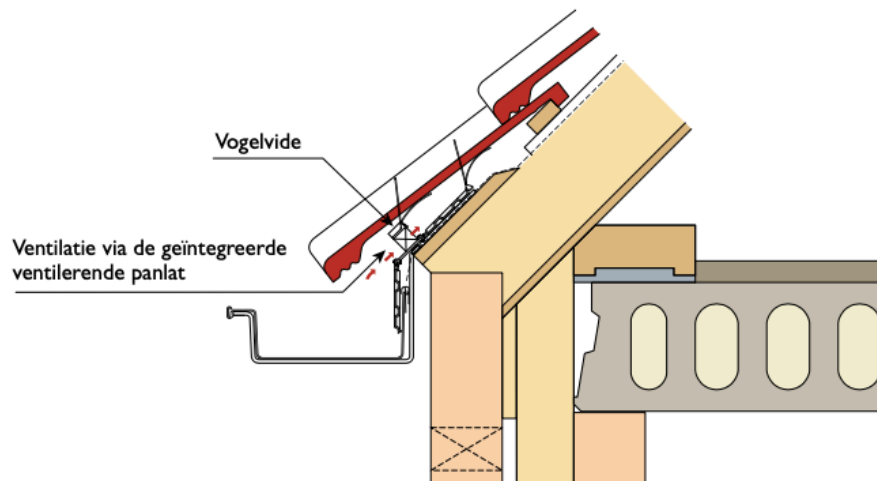

Foto impressie tijdelijke compensatie

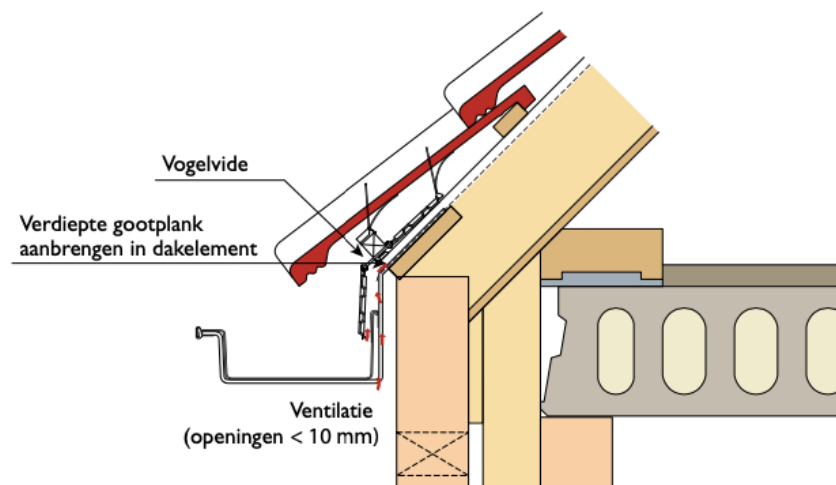
Bijlage 3. Permanente verblijfplaatsen

Langs de gehele breedte van de woning (twee zijden) wordt een Vogelvide type 3E of 3F geplaatst. De vides zijn gemaakt van hoogwaardig kunststof (ABS) en om de 50 centimeter zijn er openingen aanwezig voor de huismus. Zie het begeleidend document 8.

DAKVOET MET VOGELVIDE® (3E) MET GOOTPLANK OP DAKBESCHOT

DAKVOET MET VOGELVIDE® (3F) MET VERDIEPTE GOOTPLANK

Figuur 8. Permanente Vogelvides type 3E of 3F (Monier, z.d.)

Bijlage 4. Huidige beplanting – Foto impressie

